

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Superstitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

SUPERSTITIO.

SUPERSTITIO.

SUPERSTITIO quādam protē
statio infidelitatis est, quā circa di-
uinū cultū erratur, religioni oppo-
sa: secundū Tho. secunda secundg. q.
92. a. i. quia cultum diuinū exhibet,
vel ei, cui non debetur, vel non eo mo-
do, quo debet, cuius species quatuor
sunt, scilicet, diuinatio, idolatria (de
quibus suprā in suis locis dictū est)
indebitus veri Dei cultus, & vana ob-
seruatio, & de his duabus speciebus vñ
timis nunc dicendum est.

SUPERSTITIO quā exhibet quis
Deo indebitum cultū, duplicitē fit,
aut perniciose, aut superfluc. Perni-
ciose est, si contra fidem veritatem fiat,
vt si quis Deum coleret sicut ludet,
vel alij infideles ritum eorum seruan-
do, contra ecclesiā sancte ritum, &
seruando sabbatū: vel si falsas reli-
quias pro reliquis sanctorum adorā-
das proponeret, vel offerret in agiues
crucifixo, ad inciandum alios lucri
gratia. Hic enim cultus falso est,
quia significat, quod nō est, ideo mor-
tale peccatum. Offeretur enim notabilis
irreuerētia Deo ex natura talis operis,
& si nō ex intentione offerentū. Su-
perflue autem cōmunitur cultus Dei
indebitus, quando non seruantur rubri-
cae & ritus ecclesiastū, & si desit cō-
temptus, & scandalum, veniale pecca-
tum est, vt quādo debet fieri missa cū
vno acolyto, ponuntur duo, vel non
debet dici Gloria, & dicitur. Si tamen
adeset contēptus vel scandalum, effēt
mortale, ratine horum, nō ex se. Non
enim est contra Dei reverentiam, sed
præter fieri dicitur.

SUPERSTITIO vanę obseruationis,
primō per artē notioriam est, quando
hunc certa iejunia, certæ orationes,
secundum instituta illius artis, ad ac-
quirendum scientiā per infusionē. &
hoc est peccatum mortale propter initia
cum dæmonē societatem, de cuius in-
stitutione hęc seruantur, & inutiliter:
quia dæmonum nō est scientiā anima-
bus nostris infundere. Ex doctrina Ca-
iecta ibi in sum. Secunda superstitione est
per p̄z sagia futurorum bonoru, vel

malorum, ex his quę accidunt: vt si ex
casu aliquis cundo domum accipiat
aliquis aliquod malum futurū, & hu-
ijsmodi: & cōmuniter hęc vana sunt
venialia peccata, quia non vt instituta
religionis gentilium vtūtū homines:
sed quia sic habent ex antiquis suis, &
quia, vt in pluribus, videtur eis sic ac-
cidere. Et quando huiusmodi accidit
homini, posunt homines præcaute
à malo, quod verentur accidere. Hu-
ijsmodi vana reputantur, dum non
adest iniusta intentio. Tertia supersti-
tio obseruationum est, quę visu her-
barum, lapidum, lignorum, animaliū,
caroijum, imaginum, tituum, ad fa-
ciendum aliquod, vtputā ad stringen-
dum sanguinem, vel huiusmodi, de
qua suprā. Incantatio, §. 2. Quarta su-
perstitione obseruationum est in verbis
aut rebus sacris p̄oreandis, dicendis,
adjunctis aliquibus conditionibus nō
malis, quārum ratio nescitur, vt qui
utile ad spasmum annulo facto ex
primo marcello cruci oblato in die
Veneris sancti, & similia. Hic enim
interuenit superstitione quantum appa-
ret. Si tamen quis hoc faciat ex
meta devotione. secundum Caeta-
num suprā, & non expectet effectum
nisi à Deo, credens à Deo hoc alicui
inspiratum, non est damnable, sed
potest tolerari. Ego tamen credo,
quod licet talis nō sit de mortali dan-
nando, est tamen prohibendus, ne ta-
lia amplius faciat, tanquam supersti-
tiosa, & habentia malivel superstitiosi
speciem.

AD cognoscendum igitur quando
hęc & similia sint superstitionis, viden-
dum est: secundum Tho. secunda se-
cunda, suprā, & contra gentib. 3. ca-
154. an tales effectus, qui int̄funtur,
possint naturaliter produci à talibus
rebus, tanquam à causis naturalibus,
& si sic, non erunt superstitionis, nec il-
licita: quia licet vii naturalibus causis
ad naturales effectus, si nō, clarum est,
quod non adiubentur tanquam cau-
se: ideo adiubentur vt signa, non vt
signa diuina: quia non sunt sacramen-
ta, neque sacramentalia: ergo tantum

ut signata & vacua, & sic pertinet ad pacta signationum cum demoniis initia, hincque superstitiosa sunt. Corpora naturalia ex suis formis naturaliter agunt, non autem artificialia: id est non possunt naturalem virtutem habere ad agendum, neque ex impressione virtutum caelestium, inquantum sunt artificialia, fortiuscunt virtutem aliquam. Ex quo pater, quod qui facit annulum sub tali constellatione, ut valeat ad malum caducum, vel huiusmodi, vel imprimat imaginem in lapide sub tali signo, nil naturale recipit, vi aliquid efficiere valeat: ergo in aliquid spirituale est reducendum hoc non in Deum, vel Angelos bonos: quia ad huiusmodi auxilium hoc modo non praestant, ergo ad demones, & sic appetet huiusmodi superstitionis esse. Vide supra, Divinatio, per totum. Incantatio, per totum. Ars, §. 1. & ita tene ut sis securus.

S V S P E N S I O .

¹S V S P E N S I O censuram ecclesiasticam nominat. & est inhabilitas ad executionem ordinum, officiorum, vel iurisdictionis, ex aliquo impedimento proueniens ex institutione ecclesie habens robur, & est magis pena quam culpa: gl. in ca, ad reprimendam de officio, ord. in cle. de penitentia, cupientes. Et quanvis non sit culpa, sicut in communione proprie peccatum incurrit, nec est necesse, quod sit peccatum mortale semper, sicut de maiori excommunicatione, sed etiam pro veniali potest incurri, sicut excommunicatio minor: ut probat Caieta, in summa ibi. Et licet suspensio tangat clericos communiter, quandoque tamen & laici suspensum trahit ab aliquo actu, ut aduocati ab actu aduocandi, & similiter quandoque alijs.

²S V S P E N S I O una minor dicitur, qua quis dicitur suspensus quod ad se, & incurrit primum per quodcumque mortale peccatum, in quo quis existens antequam peniteat, est suspensus a participatione omnium sacramentorum, ea, quae sunt de ordinibus: potest tamen ea que sunt iurisdictionis, & econtra, si est suspensus a iurisdictione, & non ab ordine. Si

dinus solenniter, id est, quasi utens officio suo, mortaliter peccat: quia officium suum indignè facit, & ministru ecclesie indigne exhibet, & toties quoties facit, etiam tangendo via sacra, & alia, quasi officio suo utens, nisi in causa necessitatis, in quo etiam laico licet hoc, ut leuare corpus Christi de luto, vel baptizare in articulo necessitatis, & huiusmodi: & a talibus quādiu sustinentur ab ecclesia, recipere sacramenta a subditis in necessitate licet: extra vero necessitatem recipere non est tutum, neque inducere tales ad executionem sui ordinis: secundum Thom. 4. sent. d. 24. qu. 1. a. 3. quol. 5. ad 3. & ad 4. secundum tamē Petr. de pal. non peccat, quia est licitum: nec talis inducens peccat, quia virtutur iure suo. Secundū efficitur quis suspensus quod ad se, per minorem excommunicationem: quia etiam ista separat a participatione, ut supra dictum est. Excommunicationis, §. 5. tamen suspensus his duobus modis supra dictis, si celebrat, non efficitur irregularis, c. si celebrat de ele. excō. mi. nec talis ab alijs subditis debet vitari, etiam quod eius peccatum sciat c. nostra de coha. cle. & mulie.

³S E C U N D A suspensio est, qua quis suspensus est quod ad alios, & non quod ad se, & hec propriè non potest suspensio. Hac ligantur clerici peregrini, qui non possunt celebrare publicè, nisi prius fecerint fidem de eorum ordinatione, in c. t. de cler. pereg. Posunt tamen secretae celebrare, c. 3. de cler. pereg. & si publicè celebrant, non propter hoc fuerit irregulatus: secundum Pan, in d. c. si celebret.

⁴T E R T I A dicitur maior suspensio, & appellatione suspensionis in genere de hac intelligitur art. in cap. si quem. de sent. excom. De hac data est distinctione in principio, & est censura ecclesiastica, sicut interdictum, c. querenti de verb. sig. Quando quis est suspensus ab ordine tantum, non potest ea, quae sunt ordinibus: potest tamen ea que sunt iurisdictionis, & econtra, si est suspensus a iurisdictione, & non ab ordine. Si

N 4 autem